

MIASTA PRAW CZŁOWIEKA

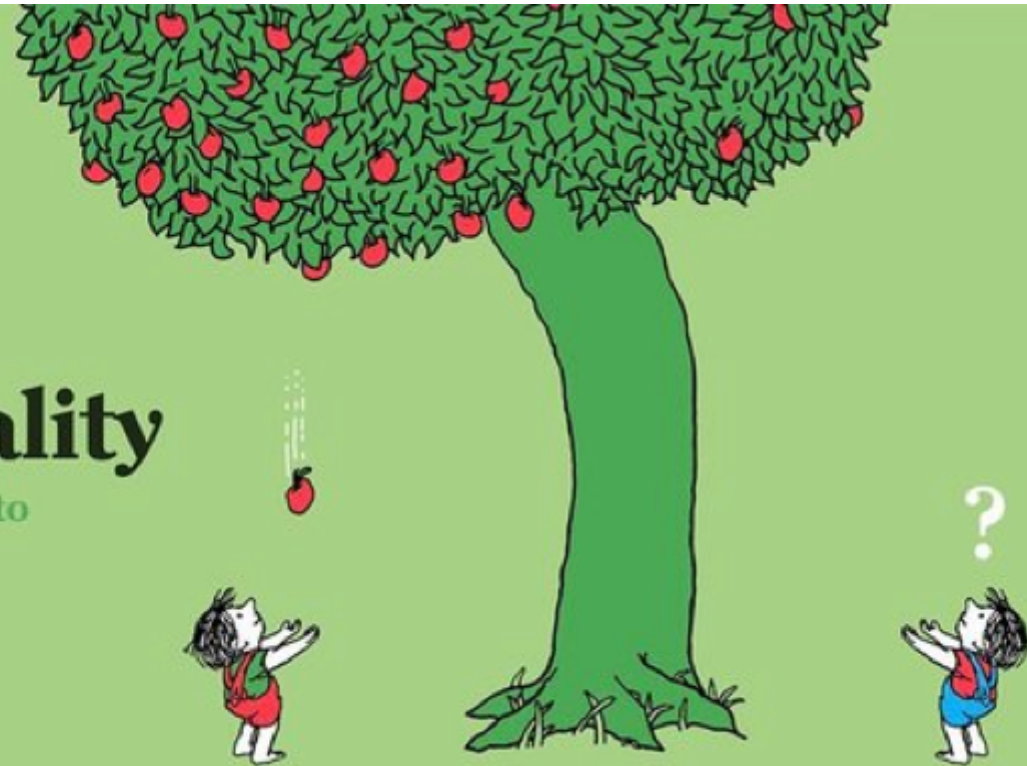
DR ANNA STRZAŁKOWSKA,
INSTYTUT MIAST PRAW CZŁOWIEKA
BIAŁYSTOK, 1 CZERWCA 2023 R.

OD CZEGO ZACZYNAMY?

Inequality

Unequal access to opportunities

With apologies to Shel Silverstein from @lunchbreath

2019 Design In Tech Report | Addressing Imbalance

Equity

Custom tools that identify and address inequality

With apologies to Shel Silverstein from @lunchbreath

2019 Design In Tech Report | Addressing Imbalance

Equality?

Evenly distributed tools and assistance

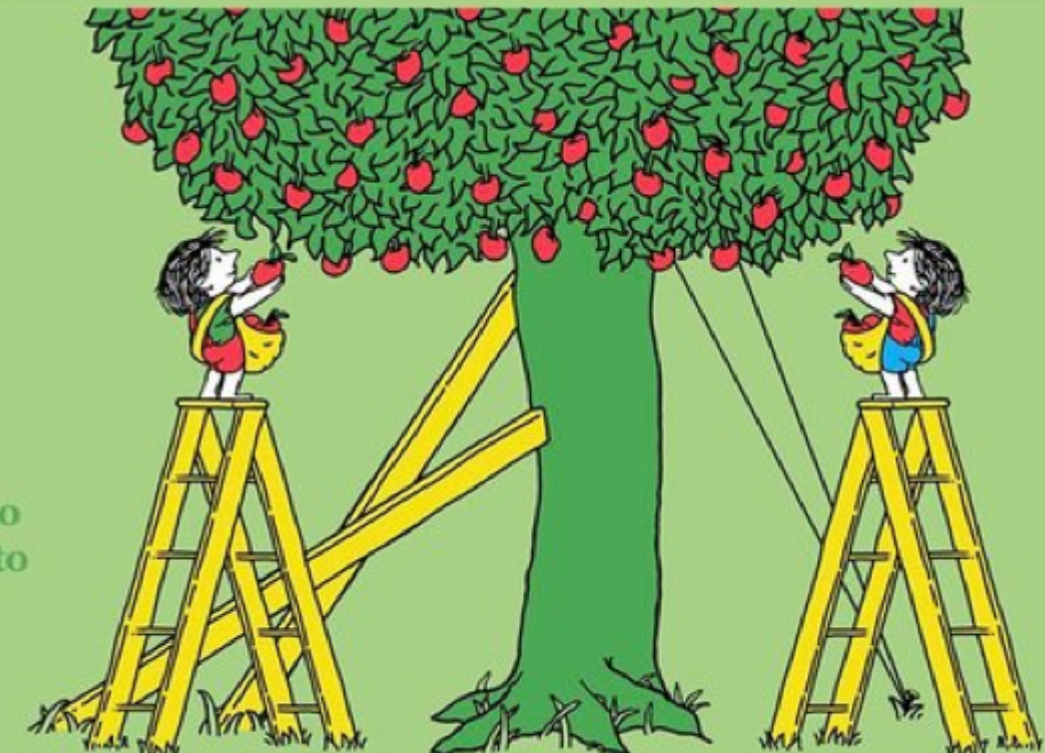

With apologies to Shel Silverstein from @lunchbreath

2019 Design In Tech Report | Addressing Imbalance

Justice

Fixing the system to offer equal access to both tools and opportunities

With apologies to Shel Silverstein from @lunchbreath

2019 Design In Tech Report | Addressing Imbalance

OD CZEGO ZACZYNAMY?

Equality

The assumption is that **everyone benefits from the same supports**. This is equal treatment.

Equity

Everyone gets the supports they need (this is the concept of "affirmative action"), thus producing equity.

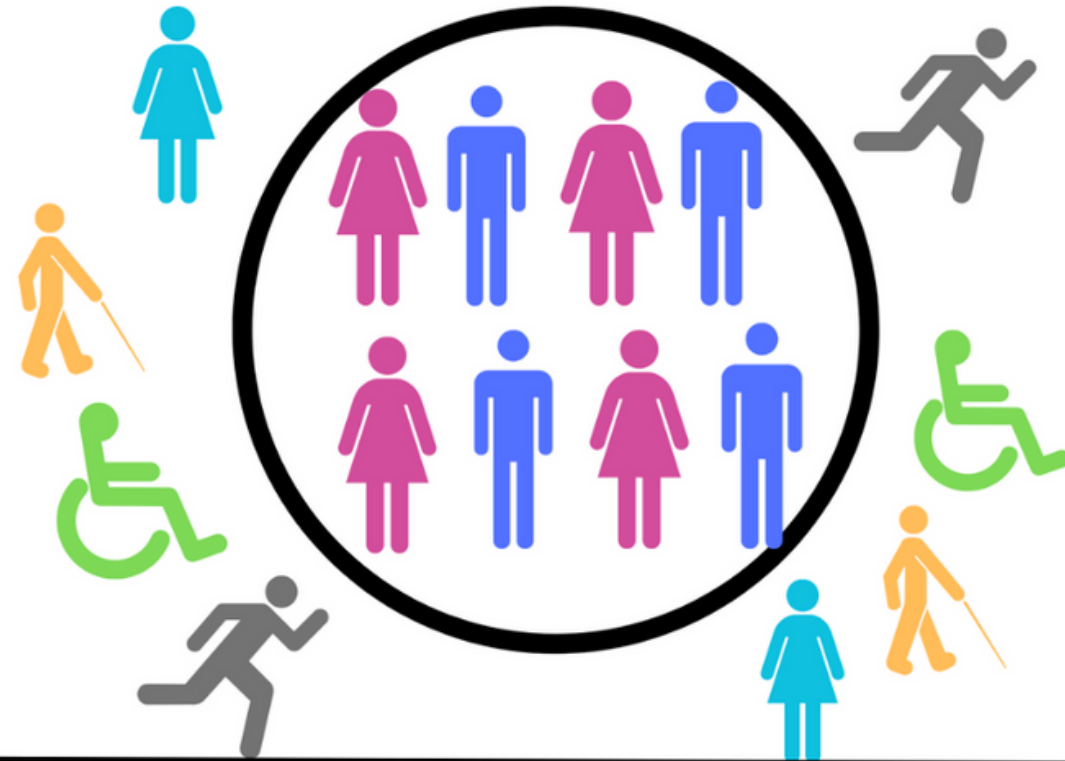
Justice

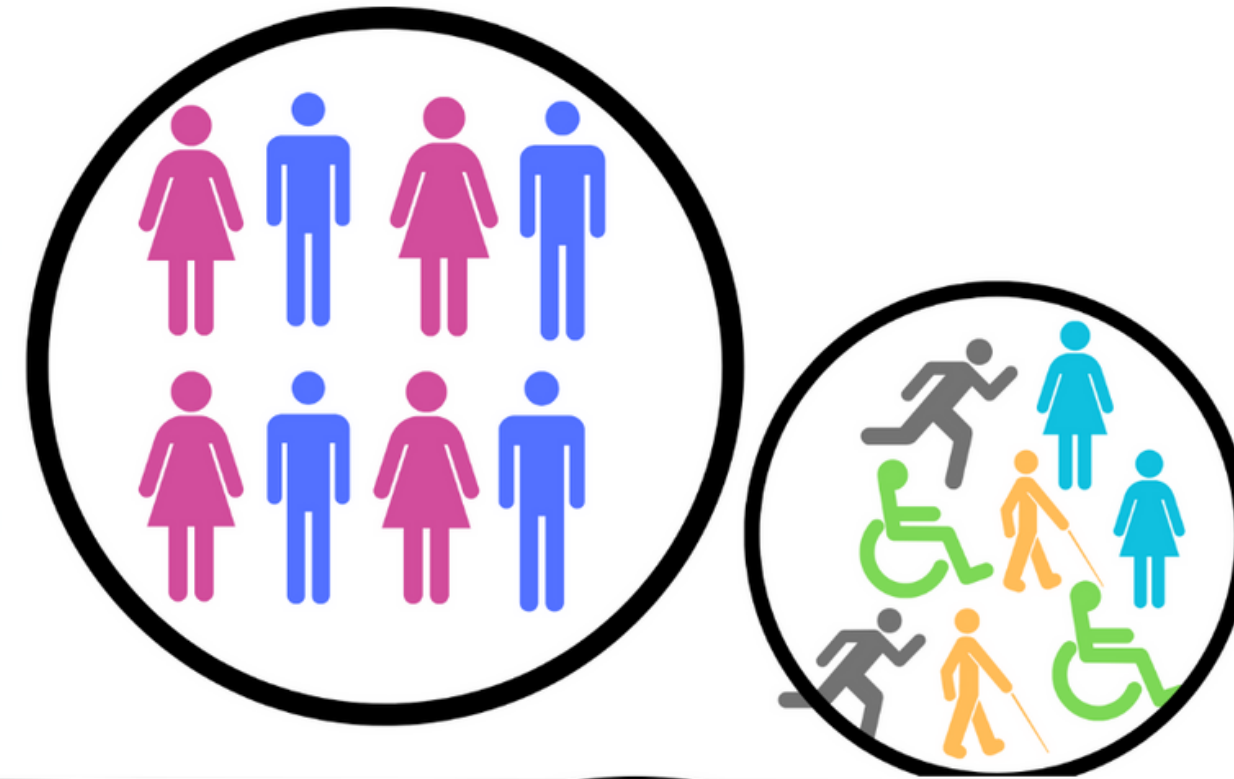
All 3 can see the game without supports or accommodations because **the cause(s) of the inequity was addressed**. The systemic barrier has been removed.

OD CZEGO ZACZYNAMY?

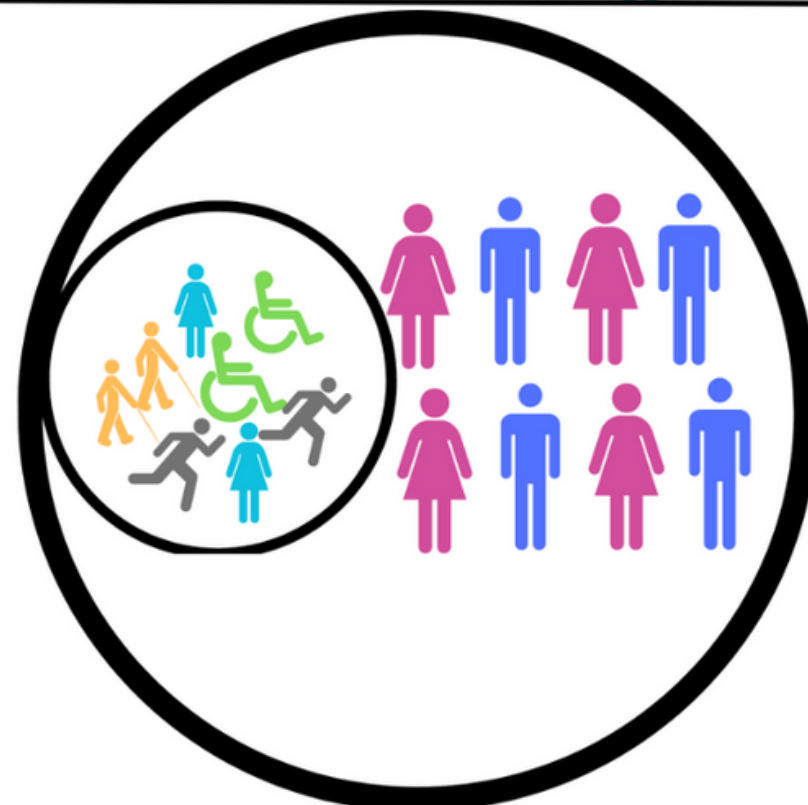
wykluczenie

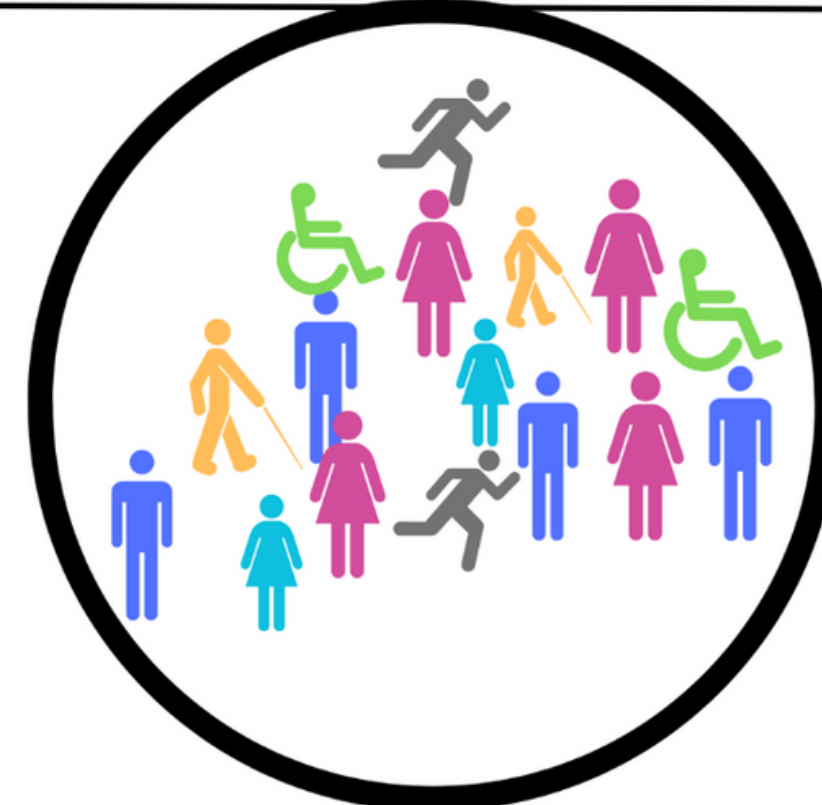
segregacja

integracja

włączenie

WYZWANIA W DZISIEJSZYCH POLITYKACH

- ✓ brak uwspólnionej/podzielanej definicji, co to równe traktowanie, prawa człowieka, różnorodność, kto to wykluczony/ dyskryminowana itd
- ✓ świadomość mieszkańców i mieszkanki dot. ich praw oraz rozpoznanie społeczności lokalnych (danych o mieszkańcach, społecznościach lokalnych)
- ✓ uzgodnienia priorytetów wśród reprezentantów mniejszości/ NGO - wyzwanie reprezentacji (średnia klasa, itd..)
- ✓ uzgodnienie wspólnego celu jakim jest włączenie społeczne (np. instytucja kultury i włączenie imigrantów)
- ✓ jasnych celów i planów działania – owskaźnikowanych, realistycznych, monitoringu (np. brak operacjonalizacji praw kobiet i innych na poziomie miast)
- ✓ doprecyzowanie i uzgodnienie ról, odpowiedzialności, podziału zadań pomiędzy sektorami publicznym a organizacjami pozarządowymi (wiele kwestii na barkach NGO, na deficytach, w trybie konkursowym, krótkoterminowość, brak ciągłości)
- ✓ odseparowanie polityk równościowych - a nie mainstreaming praw i włączenia partycypacja i upowszechnianie praw człowieka

MIASTO PRAW CZŁOWIEKA (FRA) TO MIEJSCE, W KTÓRYM:

„Lokalne władze, lokalni aktorzy i mieszkańcy współpracują i publicznie deklarują przestrzeganie międzynarodowych standardów praw człowieka i prawnych zobowiązań. Wszystkie kwestie będące w gestii i odpowiedzialności miasta wdrażane są z uwzględnieniem perspektywy praw człowieka, gwarantując ich realizację na szczeblu lokalnym”.

CO TO SĄ MIASTA PRAW CZŁOWIEKA?

Samorządy i władze lokalne mają obowiązek przestrzegania i realizacji praw człowieka oraz praw podstawowych niezależnie od tego, czy przyjęły formalną deklarację i politykę działania czy też nie.

Miasta praw człowieka są jednak szczególne. Są to miasta, w których interesariuszki i interesariusze, w tym władze lokalne, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, biznes lokalny oraz mieszkańcy i mieszkanki miasta zobowiązały się do wspólnego działania na rzecz respektowania i realizacji praw podstawowych i praw człowieka.

Nie ma formalnego procesu akredytacji do sieci miast praw człowieka. Przystąpienie do grona tych miast opiera się przede wszystkim na deklaracji i przyjęciu pewnego sposobu działania, który polega na powiązaniu każdej polityki sektorowej z prawami człowieka.

Każde miasto jest inne, ma inne wyzwania i inne zasoby. Każde miasto musi zatem wypracować swój własny program realizacji praw człowieka.

POTRZEBY CZY PRAWA?

Podejście oparte na potrzebach	Podejście oparte na prawach
Potrzeby i oczekiwania	Uprawnienia i oczekiwanie realizacji praw
Odpowiedzialność nie jest jasno zdefiniowana	Odpowiedzialność jest jasno zdefiniowana
Osoby wykluczone jako bierni odbiorcy wsparcia	Aktywna partycypacja, partnerstwo
Niektóre grupy, osoby są zaniedbane i zapomniane	Równe prawa dla wszystkich
Podejście charytatywne, wolontariat	Zobowiązanie państwa/JST, system wsparcia umocowany w prawie
Adresowanie skutków	Adresowanie przyczyn

RAMA MIAST PRAW CZŁOWIEKA FRA - PODSTAWY

<https://fra.europa.eu/en/publication/2021/human-rights-cities-framework>

2023-2024, 2025-2026

PODSTAWY

Zobowiązania miasta na rzecz praw człowieka

- Zobowiązanie do poszanowania, ochrony i przestrzegania praw i wolności zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w prawie UE
- Zobowiązanie do ochrony, poszanowania i przestrzegania międzynarodowych standardów praw człowieka
- Zobowiązanie do realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ i Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030
- Zobowiązanie do udziału w międzynarodowych mechanizmach monitorowania

STRUKTURY

Mechanizmy i procedury pomagające w uwzględnianiu praw człowieka w codziennej pracy

- Przyjęcie deklaracji potwierdzającej zobowiązanie miasta do przestrzegania praw człowieka
- Wyznaczenie wybranego przedstawiciela ds. praw człowieka
- Utworzenie biura lub wydziału ds. praw człowieka
- Ustanowienie konsultacyjnej rady partycypacyjnej ds. praw człowieka
- Ustanowienie urzędu ds. przeciwdziałania dyskryminacji lub lokalnego rzecznika praw obywatelskich
- Roczne sprawozdanie na temat praw człowieka w mieście
- Współpraca i rozwijanie partnerstw z krajowymi, unijnymi i międzynarodowymi organami zajmującymi się kwestią praw człowieka

NARZĘDZIA

Metody i zasoby wspierające działania na rzecz praw człowieka

- Włączenie kwestii praw człowieka do głównego nurtu prac i działań w miastach
- Stosowanie podejścia do współpracy na rzecz rozwoju opartego na prawach człowieka we wszystkich działaniach miast
- Rozwijanie wiedzy przez szkolenia i edukację w zakresie praw człowieka
- Uwzględnianie kwestii praw człowieka w procesie sporządzania budżetu i udzielania zamówień
- Opracowanie i wdrożenie lokalnego planu działania na rzecz praw człowieka
- Sprawdzenie zgodności decyzji lokalnych z prawami człowieka
- Monitorowanie i ocena pracy miasta w sposób partycypacyjny
- Przybliżanie obywatelom tematyki praw człowieka
- Współpraca międzynarodowa i wkład w partnerską wymianę i wzajemne uczenie się między miastami w zakresie praw człowieka

CO DAJE NAM „RAMA”?

- ✓ Porządkuje rozumienie równości i dotychczasowe prace nad równością – pod jeden parasol
- ✓ Jest odpowiedzią na pytanie o to, JAK, mniej – CO
- ✓ Porządkuje role wokół tematyki równości / inkluzji, redukuje napięcie samorząd-sektor społeczny poprzez doprecyzowanie ról oraz silną i ukierunkowaną partycypację
- ✓ Jest pracą całego samorządu, poprzez wszystkie programy i polityki (nie wyłącznie poprzez biura równego traktowania) – docelowo każda wydawana publicznie złotówka wzmacnia włączenie społeczne
- ✓ Przejście od podejścia „pomagam biednym i wykluczonym” do „realizuję prawa wszystkich mieszkańców/ek”
- ✓ Przejście od polityki tożsamościowej do wspólnotowej (wszyscy/tkie mamy prawa), przy czym doskonale wiemy czyje prawa są najsilniej narażone na bariery dostępu
- ✓ Pozwala rozrysować „drzewo inwentaryzacyjne” - to mamy, to zrobimy teraz, to później

CO JUŻ MAMY? NASZE ZASOBY:

- ✓ Sieci współpracy Pełnomocniczek, Rad Kobiet, Rad Równego Traktowania i in.
- ✓ Przekonanych (wybranych) samorządowców/czynie – 20 podpisanych Europejskich Kart Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym
- ✓ Pierwsze miejskie polityki równego traktowania
- ✓ Aktywne społeczności lokalne pracujące przy tematyce równości
- ✓ Komisję Praw Człowieka i Równego Traktowania przy ZMP jako partnera/kę
- ✓ Nawiązanie współpracy i wsparcie europejskich ekspertów i ekspertek/urzędników i urzędniczek z Miast Praw Człowieka, Agencji Praw Podstawowych kwestii wdrażania rozwiązań z zakresu włączenia społecznego

GDZIE CHCEMY ZMIERZAĆ?

Ukierunkowanie i „usystemowienie” istniejących potencjałów, struktur, praktyk, ekspertyz, woli zmiany, energii, zaangażowania

Inwentaryzacja (Rama FRA)

Rozwój narzędzi: dane, analizy wpływu społecznego, plany działania (priorytety, wskaźniki, monitoring)

Partycypacyjne wdrażanie, pilotaże, etapy, wybrane obszary

Współpraca ogólnopolska i międzynarodowa

DZIĘKUJEMY I ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

biuro@impc.pl